

DE VLAAMSE MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Ontwerp van besluit houdende de voorlopige vaststelling van het ontwerp gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'GEN-spoor (L124) en fietssnelweg (F207)' te Linkebeek en Sint-Genesius-Rode

Samenvatting

Ontwerp-besluit van de Vlaamse Regering houdende de voorlopige vaststelling van het ontwerp-GRUP 'GEN-spoor (L124) en fietssnelweg (F207)' te Linkebeek en Sint-Genesius-Rode.

Het geïntegreerde planningsproces heeft als doelstelling het optimaliseren van het GEN-netwerk door de uitbreiding van spoorlijn L124 van 2 naar 4 sporen en de fietssnelweg te optimaliseren door deze te bundelen met de geplande spooruitbreiding. Hierbij wordt de nodige ruimte voorzien voor de uitbreiding van het spoor, de bestaande haltes geoptimaliseerd, het openbaar domein verbeterd en ingezet op landschappelijke inpassing en buffering van de spoorweg en de fietssnelweg.

Het planproces verloopt in nauw overleg met de lokale besturen en andere betrokken initiatiefnemers. De betrokken lokale besturen nemen mee de verantwoordelijkheid op om tot een kwalitatief en gedragen plan te komen, hiervoor nemen ze een actieve rol op in het planteam.

Na de voorlopige vaststelling door de Vlaamse Regering wordt een openbaar onderzoek georganiseerd over het ontwerp-GRUP.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsveld Omgeving

Beleidsdoelstelling OD 3. Gebiedsontwikkeling met sterke gebiedscoalities.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het ontwerp-GRUP kadert in de uitbouw van het Gewestelijk Expresnet (GEN).

De beslissing van 30/03/1999 van de Interministeriële Conferentie voor Verkeer en Infrastructuur (ICVI) is een eerste interfederale politieke verbintenis om het Gewestelijk Expresnet (GEN) te realiseren. De uitbreiding naar 4 sporen van de lijn L124 is tevens expliciet opgenomen in het Samenwerkingsakkoord tussen de Staat, het Vlaams Gewest, het Waals Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (K.B. 22/03/2002).

In maart 2017 besliste de federale regering om een bijkomend budget vrij te maken voor de uitvoering van een aantal projecten die van groot strategisch belang zijn voor de spoormobiliteit in en rond Brussel. Een ontwerp van decreet houdende instemming met het samenwerkingsakkoord van 05/10/2018 tussen de federale Staat, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest betreffende de financiering van de strategische spoorweginfrastructuren is opgemaakt en werd ingediend op 30/01/2019.

In 2008 en 2010 keurden het Vlaams en Brussels parlement een resolutie goed voor de aanleg van een gewestelijk expresnet voor de fietsers tussen de gemeenten uit de rand en Brussel. Met deze resoluties wordt de wens uitgedrukt om een netwerk van fietssnelwegen te bouwen dat het aantal fietsverplaatsingen in de regio drastisch verhoogt.

Het geïntegreerde planningsproces dat wordt opgestart omvat de uitbreiding van de bestaande spoorlijn L124, van 2 naar 4 sporen ten behoeve van de realisatie van het GEN en de aanleg van een fietssnelweg (F207) parallel aan de spoorweg op het grondgebied van de gemeenten Linkebeek en Sint-Genesius-Rode om zo de ontbrekende link te realiseren tussen Wallonië en Brussel. Voor de realisatie van de geplande werken voor het GEN is een bestemmingswijziging noodzakelijk. De Raad voor Vergunningenbetwistingen vernietigde op 7 oktober 2014 de stedenbouwkundige vergunning omwille van het ontbreken van een voorafgaande aanduiding op een bestemmingsplan.

De Vlaamse Regering keurde de startnota goed op 29 maart 2019.

2. INHOUD

A. PROCEDURE GEÏNTEGREERD PLANPROCES

De door de Vlaamse Regering op 29 maart 2019 goedgekeurde startnota is, samen met de procesnota 1, opgesteld door het planteam. Het planteam is gewijzigd doorheen het proces. Oorspronkelijk behoorde de provincie Vlaams-Brabant alsook de gemeenten Linkebeek en Sint-Genesius-Rode tot het planteam. Momenteel bestaat het planteam uit vertegenwoordigers van het Departement Omgeving, TUCrail (i.o. van Infrabel) en De Werkvennootschap. Daarnaast is ook een team aangesteld voor de milieubeoordeling.

Over de startnota werd een publieke consultatie georganiseerd van 30 april 2019 tot en met 28 juni 2019. Het publiek participatiemoment werd voor beide gemeenten samen georganiseerd in de vorm van een infomarkt op 3 juni 2019 in het Cultureel Centrum Wauterbos te Sint-Genesius-Rode.

Er werden 52 inspraakreacties ontvangen, waarvan 11 adviezen, 40 individuele inspraakreacties van burgers en 1 petitie. Er werd advies uitgebracht over de startnota door volgende instanties: SARO, provincie Vlaams-Brabant, Waalse Overheid, Linkebeek, Sint-Genesius-Rode, het Agentschap Onroerend Erfgoed, het departement Landbouw en Visserij, het Agentschap Wegen en Verkeer, Sport Vlaanderen, de Vlaamse Milieumaatschappij en Infrabel. SARO bracht advies uit op 22 mei 2019.

Op basis van de inspraak werd een scopingnota 1 uitgewerkt, hierbij zijn een aantal bijkomende inrichtingsalternatieven opgenomen: een overkapping voor het spoor t.h.v. het Bloemhof/Kleindalstraat, een overkapping t.h.v. halte Holleken en een overdekte sleuf/overkapping met vergroening t.h.v. de Kleindalbrug. Daarnaast werd ook beslist om parallel aan het GRUP-proces een globaal onderzoek naar de ecologische landschappelijke inpassing van het GEN-spoor en de fietsnelweg uit te voeren. Die is op 13 april 2021 gepubliceerd op de website van het Vlaamse Departement Omgeving. In bijlage bij de scopingnota is een overzicht gegeven van de inspraakreacties en is puntsgewijs voor de inspraakreacties aangegeven welke verwerking er werd aan gegeven in de scopingnota.

Door verder overleg, onderzoek en voortschrijdend inzicht werd een wijziging van een alternatief voor het tracé van de fietsnelweg opgenomen in een nieuwe versie van de scopingnota nl. versie 2. Dit alternatief wordt als basisalternatief opgenomen in het verdere onderzoek van het plan-MER. Scopingnota 2 werd 05/01/2022 gepubliceerd op de website van het Departement Omgeving.

Aan de opmaak van het voorontwerp GRUP is ontwerpend onderzoek voor de spoorlijn en het tracé van de fietsnelweg voorafgegaan, is een ecologische landschapsstudie met een Quik scan MKBA voor deze landschapsstudie en is een milieubeoordeling opgemaakt.

De plenaire vergadering over het voorontwerp GRUP vond plaats op 24 mei 2022. De adviserende instanties ondersteunden globaal de planopties in het voorontwerp met uitzondering van de gemeente Linkebeek. Volgende instanties waren aanwezig of brachten een schriftelijk advies uit over het voorontwerp-GRUP: de provincie Vlaams-Brabant, de gemeente Linkebeek, gemeente Sint-Genesius-Rode, Sport Vlaanderen, NMBS, Vlaamse Milieumaatschappij, Agentschap Onroerend Erfgoed, Toerisme Vlaanderen, Agentschap Wegen en Verkeer, Vivaqua, TUCrail (i.o. Infrabel) en Departement MOW (incl. DWV). Het advies van het Agentschap voor Natuur en Bos is laattijdig ontvangen.

De gemeente Linkebeek blijft ongunstig adviseren omwille van volgende punten:

- *Er zijn geen programma-alternatieven met 2 sporen onderzocht. De gemeente vraagt om een onafhankelijke studie te krijgen om aan te tonen dat er programma-alternatieven werden onderzocht en wat de resultaten daarvan zijn.*

Dit alternatief voldoet niet aan de plandoelstelling en is dan ook niet weerhouden. Dit werd ook weerlegd in de inspraakreacties in bijlage van de scopingnota. Daarnaast werd een exploitatieschema en de studie 'GEN-spoor: evolutie en optimalisatie van het Gewestelijk Expres Net voor Brussel en Omgeving- Uitwerking 2015 en visie op 2020 en 2030' toegevoegd. Ook werd zowel in de startnota als scopingnota voldoende gemotiveerd waarom de 4 sporen noodzakelijk zijn voor de werking van het GEN.

- *De inrichtingsalternatieven die opgenomen werden en onderzocht zijn, zijn niet deze die de gemeente hadden gevraagd om op te nemen of te onderzoeken.*

De voorgestelde alternatieven van de gemeente werden bestudeerd en op meerdere overlegmomenten besproken. Aan de hand van schetsen en plannen werd meermaals aangetoond waarom de voorstellen niet realistisch of haalbaar waren. Om tegemoet te komen aan de wensen van de gemeente werd een alternatief voorstel gedaan dat zowel realistisch als technisch haalbaar is.

- Daarnaast blijft de gemeente heel wat elementen aanhalen qua toegankelijkheid, haltes, e.d. die op projectniveau dienen aangepakt te worden en die niet op planniveau kunnen vastgelegd worden.

Op basis van de bespreking van de opmerkingen werden volgende wijzigingen doorgevoerd in het ontwerp GRUP:

- De begrenzing van de zone voor landschappelijke en functionele inpassing van de infrastructuur werd op een aantal plaatsen aangepast op vraag van de gemeente Linkebeek opdat zo de landschappelijke inpassing van het spoor kan gerealiseerd worden.
- De ecologische verbindingen werden verankerd in het GRUP en in de stedenbouwkundige voorschriften wordt verplicht dat deze ecologische verbindingen samen met de aanleg van het spoor en de fietssnelweg dienen uitgevoerd te worden. Dit om tegemoet te komen aan de vraag van de gemeente Linkebeek.
- Er werden nog een aantal verduidelijkingen aangebracht in de plan-MER.

Nu wordt het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan als ontwerp voorgelegd aan de Vlaamse Regering om voorlopig te worden vastgesteld. Na de voorlopige vaststelling wordt het dossier onderworpen aan een openbaar onderzoek.

B. INHOUD VAN HET VOORSTEL

In de toelichtingsnota wordt de plandoelstellingen als volgt geformuleerd:

Eenzijds moet het GEN-netwerk geoptimaliseerd worden door de uitbreiding van spoorlijn L124 van 2 naar 4 sporen en dit door:

- **Het voorzien van de nodige ruimte** voor deze uitbreiding van 2 naar 4 sporen.
  - *De uitbreiding is onder meer nodig om de bedieningsfrequentie te kunnen verhogen, de stopplaatsen te kunnen bedienen, de rechtstreekse treinen niet op te houden door de lokale stoptreinen en de robuustheid van de lijn te kunnen garanderen.*
- **Het optimaliseren van de bestaande haltes** langsheen het tracé door nieuwe halteinfrastructuur te voorzien aan deze bestaande stations om zo meer plaats en comfort te bieden. Zo kunnen nieuwe parkeerruimten voor zowel fietsers als voertuigen voorzien worden.
- **Het verbeteren van het openbaar domein t.h.v. het spoor.** Ten gevolge van het verbreden van het spoor zal op sommige plaatsen het openbaar domein aangepast, verlegd of verbreed moeten worden, ... Tevens zullen verbeterde toegangen worden voorzien, fietsenstallingen, scheiden van verschillende vervoersmodi enz.
- **Inzetten op de landschappelijke inpassing en buffering** van de spoorweg ten aanzien van de omliggende gebieden en functies. Er zal gezocht worden naar manieren om de geluidsoverlast te verminderen bv. geluidsschermen- en bermen. Op basis van de beschikbare ruimte kunnen verschillende geluidswerende maatregelen worden voorgesteld. Daarnaast biedt de zone de kans voor de ontwikkeling van een hoogwaardige groene verbinding langsheen de spoorlijn.

Anderzijds biedt de uitbreiding van het spoor tevens een opportuniteit om hier de fietssnelweg te optimaliseren door bundeling met de geplande spooruitbreiding.

- *de positie van de spoorlijn vormt immers een belangrijke voorwaarde ten aanzien van de locatie waar de fietssnelweg kan worden gerealiseerd.*

In het ontwerp GRUP worden deze plandoelstellingen doorvertaald in 1 plan. Dit plan omvat alle noodzakelijke herbestemmingen om tot de realisatie van de (bijkomende) spoorinfrastructuur, de fietssnelweg en aanhorigheden te komen, met inbegrip van de landschappelijke en functionele

inpassing van het spoor en de fietssnelweg. Daarnaast werden ook ecologische verbindingen opgenomen in het plan om de barrièrewerking van de infrastructuur (spoor en fietssnelweg) te verminderen en in te zetten op het creëren en versterken van de ecologische en landschappelijke verbindingen.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel van beslissing heeft geen directe budgettaire impact voor de Vlaamse overheid.

In het ruimtelijk uitvoeringsplan worden bestemmingswijzigingen doorgevoerd die aanleiding kunnen geven tot een kapitaal- of gebruikersschadevergoeding. In uitvoering van de bepalingen van het decreet grond- en pandenbeleid en het decreet betreffende de gebruikersschade zal een kapitaalschadecommissie een voorlopig kapitaalschaderapport opstellen binnen 90 dagen na het einde van het openbaar onderzoek.

De Vlaamse Landmaatschappij is belast met de behandeling van aanvragen voor dergelijke compensaties en ontvangt jaarlijks een bijzondere dotatie van het Vlaams Gewest voor de bekostiging van de compensaties.

Overeenkomstig artikel 43, §3, 3° en artikel 31, §1, 2° van het besluit van de Vlaamse regering 'Vlaamse Codex Overheidsfinanciën' van 17 mei 2019 is het advies van de Inspectie van Financiën respectievelijk het akkoord van de Vlaamse minister van Begroting niet vereist.

B. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel van beslissing heeft geen directe weerslag op het personeelskader en de personeelsbudgetten van de Vlaamse overheid.

C. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op de lokale besturen.

4. VERDER TRAJECT

Het ontwerp-GRUP wordt onderworpen aan een openbaar onderzoek met onder meer een ter inzage legging in de betrokken gemeenten Linkebeek en Sint-Genesius-Rode. Bij de gemeenten, de provincie Vlaams-Brabant, het Waals en Brussels Hoofdstedelijk Gewest wordt advies ingewonnen.

Na het einde van het openbaar onderzoek beschikt de Vlaamse regering over 180 dagen voor de verwerking van de bezwaren, opmerkingen en adviezen en de definitieve vaststelling. Na de principiële goedkeuring van het plan wordt het advies van de Raad van State ingewonnen. Daarna volgt de definitieve goedkeuring door de Vlaamse regering.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1. Haar goedkeuring te hechten aan het bijgaand ontwerp van besluit houdende voorlopige vaststelling van het ontwerp van gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'GEN-spoor (L124) en fietssnelweg (F207)' te Linkebeek en Sint-Genesius-Rode en aan de volgende bijhorende bijlagen:
  - bijlage I, het verordenend grafisch plan;
  - bijlage II, de stedenbouwkundige voorschriften bij het grafisch plan;
  - bijlage IIIa, de toelichtingsnota - tekst;
  - bijlage IIIb, de toelichtingsnota - kaarten;
  - Bijlage IV, register met de percelen waarop een bestemmingswijziging wordt doorgevoerd die aanleiding kan geven tot een planschadevergoeding, een planbatenheffing, een kapitaalschadecompensatie of een gebruikerscompensatie;
  - Bijlage V, het ontwerp plan-milieueffectrapport;
  - Bijlage VI, Motivatie niet weerhouden alternatieven;
  - Bijlage VII, Ecologische landschapsstudie;
  - Bijlage VIII, Quick scan MKBA Landschapsstudie;
  - Bijlage IX, GEN-studie: evolutie en optimalisatie van het Gewestelijk Expres Net voor Brussel en omgeving- Uitwerking 2015 en visie op 2020 en 2030.
2. De Vlaamse minister, bevoegd voor ruimtelijke ordening, te gelasten het ontwerp van gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'GEN-spoor (L124) en fietssnelweg (F207)' te Linkebeek en Sint-Genesius-Rode te onderwerpen aan een openbaar onderzoek.

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving,
Omgeving, Energie en Toerisme

Zuhal DEMIR